

**“ZADƏGANLIQ” KONSEPTİNİN LEKSİK VƏ FRAZEOLoji İNVENTARI:
“KÜBAR DANİŞIĞI” (POSH TALK) STEREOTİPLƏRİ**

Məqalədə müasir ingilis dilindəki “Zadəganlıq” konsepti araşdırılır. Məlum olur ki, ingilis dilinin “Zadəganlıq” konsepti təkcə linqvokulturoloji deyil, eləcə də ciddi sosiolinqvistik şərtlənməyə malikdir. Belə ki, XX əsrin 50-ci illərində R.Allan, N.Mirford və başqaları tərəfindən aparılmış fərqləndirməyə görə, müasir ingilis dilinin Britaniya variantında upper class speech və non-upper class speech nitq davranışları əhəmiyyətli dərəcədə qarşılaşdırılır. Bu zaman adi (ümumişlək) sözlər öz semantik yükünə görə deyil, məhz işlənmə mövqeyinə görə, “Zadəganlıq” konseptinə daxil olmaq imkanı qazana bilir.

Açar sözlər: müasir ingilis dili, “Zadəganlıq” konsepti, “kübar danışığı” (to talk posh), linqvokulturologiya və sosiolinqvistika

“Zadəganlıq” konseptini təşkil edən leksik və frazeoloji inventarın dəyərləndirməsi kontekstində, xüsusilə də bu konseptin formalaşmasında dünyanın dil mənzərəsi faktorunun rolunun təhlili zəminində **“upper class”** nitq davranışı vərdişlərinin ortaya qoyduğu *“kübar danışığı”* indikatorlarını (**talk posh**) tədqiq etmək zərurəti də yaranır. Belə ki, bəzi leksik vahid və ya frazeologizmlər sırf zadəgan – elitar danışığı üslubuna xarakterik olması səbəbiylə, yəni ümumişlək variantın oppzisiyasını təşkil etməsi səbəbiylə “Zadəganlıq” konseptinin semantik sahəsinə daxil olurlar. Həmin leksik və frazeoloji vahidlər özlüyündə “Zadəganlıq” konseptinin semantik nüvəsinə tam neytral anlam kəsb etsələr də, *upper-class speech* kanonları baxımından standartlaşdığına görə, yəni **talk posh** tələblərini qarşıladığına görə avtomatik olaraq adicəkilən konseptin “maraq dairə”sinə daxil olur. Xatırladaq ki, **to talk posh** frazeologiminin özü istər bilavasitə hətta komponentar baxımından, istərsə də mənə yükü etibarilə “Zadəganlıq” konseptinə aidlik nümayiş etdirir. Onu da qeyd edək ki, zamanla bu frazeologizmin sinonim və törəmələri də (məsələn, **to speak posh, posh accent, to sound posh**) meydana gəlmişdir. *How to talk posh: a rarely marvellous glossary.* [1]; ... *parents fret their children will miss out on places at elite private schools unless they speak "posh."* "People at the top speak with a kind of **posh accent** and so others want to speak like that," he said. [2].

To talk posh ifadəsini əyani şəkildə, yəni sırf komponent səviyyəsində “Zadəganlıq” konseptinə “bağlayan” həlledici komponentə – **posh** sözünə gəlincə isə, onu deyə bilərik ki, etimoloji araşdırmalar bu leksik vahidin yaranma mənbəyi (etimonu) və yaranma şəraiti haqqında dəqiq məlumatların mövcud olmadığını vurğulayırlar. Böyük ehtimalla 1903-cü ildə yaranıb, 1914-cü ildə¹⁵ geniş işləklilik qazanmış **posh** sözü yüksək təbəqə nümayəndələrinin yaşam tərzinin səciyyələndirməsinə xidmət edir. [4]. Təsadüfi deyil ki, bu leksik vahidin semantik yükünün inkişaf dinamikasını izləmiş mənbələr onun reetimologizasiyasının zadəgan təbəqə ilə birmənalı şəkildə bağlılığına diqqət çəkmişlər. Məlumdur ki, reetimologizasiya alınma sözlərin və ya mənşəyi, etimonu məlum olmayan sözlərin dil daşıyıcıları tərəfindən yeni “etimonla” belə demək olarsa, “təhciz edilməsi” anlamına gəlir. **Posh** sözünün qaranlıq qalmış etimologiyası ilə bağlı təfsirlər zamanı etimoloji mənbələr ən həqiqətə yaxın, ən inandırıcı və ya ən azından kütləyə ən yaxın ehtimal kimi, **posh** sözünün **“Port out, starboard home”** ifadəsinin akronim-abbreviaturu (**POSH**) olması məqamını diqqətə alırlar (məsələn, bax: [5]; [6]). Bu zaman o fakt da vurğulanır ki, XX əsrdə ingilis dili üçün abbreviatur əsaslı sözyaradıcılığı kifayət qədər xarakterik idi. Məs.: **RADAR** < **R**adio **D**etection **a**nd **R**anging [7].

XX əsrin əvvəllərində Britaniya İmperiyasının mərkəzindən onun (həmin dövəndə) müstəmləkəsi olan Hindistana su nəqliyyatı ilə səfərlər zamanı gəmilərin, laynerlərin sağ tərəfindəki kayutaların daha imtiyazlı şəxslər üçün, yəni zadəganlar və yüksək təbəqə nümayəndələri üçün nəzərdə tutulması faktı məlumdur. Ehtimallar zamanla həmin akronimin “lüks yaşam”, “üstünlük”, “təkrarsızlıq”, “ekskyuzivlik”, “mötəbərlik”, “yuxarı sinfə aidlik” və s. bu kimi anlamları ifadə etməyə başladığını iddia edir. [8]. Nümunəyə diqqət edək: *To avoid the tanning sun (and paying for the more expensive side) a wealthy person would ask for a ticket “portside out starboard home”. The ticket person would stamp P.O.S.H. on the ticket.* [7].

Maraqlıdır ki, digər versiyaların mövcudluğuna rəğmən, hətta etimoloji mənbələrin özləri də heç bir digər ehtimalın məhz, imtiyazlı yerlə, zadəgan və iqtisadi elitaya aidliklə bağlı olan bu ehtimal qədər məşhurluq qazanmadığını vurğulamaqdadırlar [9].

Yarandığı dövrdən etibarən, müasir dövrümüzədək **posh** sözü zadəganlıq və yuxarı təbəqə (upper class) anlayışları ilə ortaq semantik sahə paylaşmaqda davam edir. *What surname sounds more classy, purely ENGLISH, royal/noble sounding and posh? If you want to know what the “Poshest” British name is, the present Queen of the UK is the richest woman on Earth. That's relatively posh. Her dynastic name is Windsor, but it's not strictly her "surname", and this is somewhat typical for nobility.* [10]. Göründüyü kimi, Britaniya linqvokulturologiyasına görə, ən posh “imtiyazlı, üstün, kübar” (**poshest**) olan şəxs Britaniya kraliçasıdır və onun zadəganlıq soyadı olan Vindsor ən “posh” antroponimdir. *This is sometimes called “The Queen’s English”, as it is the “posh” accent used by the Queen and members of the upper classes in the UK that have been educated at schools like Eton, which cost a lot of money to attend.* [11]. Göründüyü kimi, **to talk posh** anlamı ilə **The Queen’s English** anlamı arasındabirbaşa korrelyasiya, qarşılıqlı şərtlənmə əlaqəsi mövcuddur. Yəni, yüksək

¹⁴ Bakı Avrasiya Universiteti. aynura.rahimova@gmail.com

¹⁵ ... "posh" being a term used to designate superior clothing, or articles of attire other than those issued by and strictly conforming to the regulations. [3 ; 37]

təbəqə nümayəndələri kimi danışmaq “Kraliça ingiliscəsi”ndə danışmaq, ingilis dilinin yüksək standartlarına uyğun şəkildə danışmaq anlamına gəlir. Göründüyü kimi, **To talk posh** frazeoloji vahidi “yüksək təbəqəyə uyğun, yəni zadəgansayağı danışmaq” (**to talk in an upper-class way**) anlamını kəsb edir [12].

Yeri gəlmişkən onu da qeyd etmək istərdik ki, **posh** termini zadəganlıq təbəqəsinin üç səviyyəsinin fərqləndirilməsinə də xidmət edir. Həmin bölgüyə və terminlərə diqqət edək: **dead posh** dedikdə, “mütləq aristokratlar”, **merely posh** dedikdə, “sadəcə zadəgan olanlar” və **socially tolerable** “sosial cəhətdən dözümlü olan zadəganlar”. **Dead posh** – mütləq, qatı zadəganlıq təbəqəsinə perlər, yəni bilavasitə yüksək zadəganlıq titulu olan (hersoq, lord, baron, markiz və b.). Britaniya sosial iyerarxiyasının başında dayanmış şəxslər arasında aristokratik titullu şəxslər xüsusi imtiyazlı mövqeyə malikdir. (*The peers in the rich 500 are without a doubt at the peak of a social and financial graph*). Mötədil aristokratlar (**merely posh**) isə zadəganlıq tituluna malik olsalar da, birincilər kimi geniş maddi imkan və imtiyazlara malik deyillər. Bununla belə, özlərinin tituluna görə, onların da cəmiyyətin üst təbəqəsində yer alması tam məntiqəməvafiqdir. [13 ; 154-222]. Həmin ifadələrin işlənmə mövqələrinə diqqət edək: “*I thought we were pretty well off when we lived back home. Some people even thought we were **dead posh**.*”[14; 252].

Britaniya linqvokulturoloji mühitində zadəganlığa aid olan anlayış və xüsusiyyətlərin “üstün, yüksək, əlahiddə keyfiyyət göstəriciləri” ilə səciyyələnməsi yuxarıda qeyd olunan “yeni nəsil” terminlərin də bu səpkidə istifadəsini qaçınılmaz etmişdir və nəticədə həmin leksik vahid və ifadələr müvafiq bədii mətnlərdə və reklam xarakterli mətnlərdə geniş şəkildə istifadə olunmağa başlamışdır. Nümunələrə diqqət edək: *They're **dead posh**, from some overpriced shop in London. Millicent has them specially delivered.* “More money than sense,” mumbles Dick... [15]; *Pop-out for a **posh** curry. **Dead posh**, that's Shikara: glossy, understated, very Chelsea.*[16]; *With the slogan “I'm **Dead Posh** I'm From Cambridge” on it, it's the perfect gift for local friends but also a lovely treat to make the run around town slightly more enjoyable.* [17]. Göründüyü kimi, **dead posh** frazeologizmi yüksək təbəqəyə aiddir, seçkinlik, sosial iyerarxiyada ən üst mövqedə olmağın gös-təricisi, linqvistik indikatoru kimi ortaya çıxır. **Posh** istilahnın digər semantik kombinasiyalarının da işlənmə mövqeyinə diqqət edək: *Educated, as distinct from **merely posh** accents, are another matter - if they are recognised; some people are deaf to them.*[18]; *Find out the meaning of these **posh** words and when people might use them: Gosh!, Vestibule, Aperitif, Loquacious, Divine, Perchance, Lavatory*[19]. Məlumdur ki, **upper class** “yüksək təbəqə” anlamını verir və XIX əsrə qədər **upper class** təbəqə anlayışı ilə “ənənəvi zadəganlıq” anlayışları arasında birmənalı şəkildə bərabərlik işarəsi qoymaq olardı. “Ənənəvi zadəganlıq” dedikdə Britaniya perlik institutunun, yəni titullu zadəganlıq nəsilələrinin nümayəndələri nəzərdə tutulurdu. Lakin kapitalizmin bərqərar olması ilə **upper class** anlayışı özünün “titullu monotonluğunu” itirərək iqtisadi-maliyyə, intellektual, mədəniyyət elitasını da əhatə etməyə başladı. XIX və XX əsrlərdə Qərbdə və Britaniyada kapitalizmin sinfi antoqonizmdə təzahür tapması siniflər arasında fərqi qabarıqlaşmasından başqa, “sosial dialekt” fərqliliklərinin də daha da kəskinləşməsinə yol açmışdır. Bu əsasda **upper class** speech anlayışının və müvafiq olaraq, **upper class speech, U and non-U English usage** terminlərinin meydana gəlməsinə yol açmışdır. *Although **upper-class** speech as a whole is not necessarily any more intelligible than **lower-class** speech, it must be said that mispronunciation of certain words is often a **lower-class** signal, indicating a less-educated speaker*[20].

Onu da qeydedək ki, bəzi elmi-populyar ədəbiyyatlarda[20], publisistik yazılarda[1] bu terminlərin yaradıcısının Nensi Mitford olduğu bildirilsə də, əslində həmin istilahların ilk dəfə elmi terminologiyadan mənimsənilməsi, özü də dilçilik araşdırmalarından daxil olduğu məlumdur [21]. Belə ki, N.Mitford-özünün 1955-cı ildə qələmə aldığı və həmin dövr Britaniya cəmiyyətində böyük rezonansa səbəb olan “*The English Aristocracy*” məqaləsində etiraf etdiyi kimi, dilçilik ədəbiyyatlarında nitq davranışlarında “sinfi fərqləndirmə” təşəbbüsü göstərilməyə başlamışdır: *The Professor, (dilçi professor Alan Ross nəzərdə tutulur. – A.R.) pointing out that it is solely by their language that the **upper** classes nowadays are distinguished (since they are neither **cleaner, richer, nor better-educated than anybody else**) has invented a useful formula: **U (for upper class) -speaker versus non-U speaker. Such exaggeratedly non-U usage asserviette for napkin he calls non-U indicators.*** [22]. Bununla da, ingilisdilinin “Zadəganlıq” konseptidə həyətterminlərlə – **upper class speech**(bəzihallarda, sadəcə olaraq, **upper class**), **upper class speaker, U speaker, non-U speaker** ifadələri ilə zənginləşmiş oldu. İngilis dilinin lakonikliyə meyilli sözyaradıcılığı tendensiyalarına uyğun olaraq, **upper class** termini daha çox sadəcə olaraq **U**, non-upper class termini isə qısaca olaraq, **non-U** qısaltmaları ilə təqdim edilir (məsələn, **U word, non-U word**). Nümunəyə diqqət edək: *William Hanson, an ‘etiquette’ expert¹⁶, has been on Radio 4 providing a guideline to ‘U’ and ‘Non-U’ words. As you may have guessed, the **U** stands for ‘upper class’.* [23]; *...non-U — often attributed to Nancy Mitford, the terms “**U**” (upperclass) and “**non-U**” were first coined by the British linguist Alan Ross in his 1954 paper “**Linguistic class-indicators in present-day English**”*[1]. Zamanla bu mikro konsept çərçivəsində yeni törəmə anlayışlar da meydana gəlmişdir. Məsələn, ***U rules, new-U rules, U-behavior, non-U behavior*** və s. *Don't put a foot wrong with the **new-U** rules*[24]; *A lot remains to be said concerning Nancy Mitford's arbitrary judgment. of **U and non-U** words and behavior*[25].

Yeri gəlmişkən, daha öncəki iqtibasda adı çəkilən “*Linguistic class-indicators in present-day English*” (“Müasir ingilis dilində linqvistik sinfi indikatorlar”) məqaləsində müəllif – A.Ross elmi əsaslandırılmalarla XX əsrin 50-ci illərində ingilis dilinin praqmatik və sosiolinqvistik aspektlərdən təhlil etmişdi. A.Ross bir dilçi alim olaraq özünün tədqiqatçı loyallığına və obyektivliyinə zidd getmədən mövcud sosiolinqvistik reallığı adekvat şəkildə təsvir etmiş və mövcud sinfi fərqlərin yuxarı

¹⁶ Zadəganlıq ekspertlərinin U-word, non-U-word fərqlərinə həssaslıqla yanaşması məqamı, upper speech anlayışının eləcə də “Zadəganlıq” konseptinin culture semantik sahəsinə də aiddir nümayiş etdiyini söyləməyə də əsas verir.

və aşağı sinif təmsilçilərinin lüğət tərkibində açıq şəkildə təzahür etdiyini və bunu görməməzliyə almağın doğru olmayacağını kifayət qədər korrektliklə dilə gətirmişdir [26 ; 20-56]. Ehtimal ki, həmin loyallıq və korrektlik səbəbiylə A.Rossun elmi məqaləsi geniş ictimaiyyətin nəzər-diqqətindən kənarda qaldığı halda, N.Mitfordun bir il sonra çap olunmuş məqaləsi geniş səs-küyə səbəb olmuşdur. Snobizm, zadəgan təkəbbürü məqamlarının müəyyən səviyyədə sezilməsi N.Mitfordun məqaləsinə qarşı çıxanların onu Britaniya cəmiyyətinin içinə “əl bombası” atmaqda ittiham etməsinə yol açmışdır. Əks mövqedə çıxış edənlər bəzi reallıqlarının ictimaiyyət qarşısında çıxarılmasının doğru olmamasını da iddia edirdilər (‘*There are subjects too intimate for print. Surely class is one?*’) [27]. Həmin məqalədə bəzi sözlərin aşağı sinifə aidlik göstəricisi kimi dəyərləndirilə biləcəyi halda, bəzi sözlərin isə məhz zadəgan təbəqəsi, yuxarı sinif nümayəndələrinin danışığı üçün xarakterik olduğu qeyd edilirdi. Məsələn, məqalədən belə məlum olur ki, zadəgan danışığı üslubuna **bike / bicycle, vegetables, ice, scent** sözlərindən istifadə, habelə **They’ve a very nice house.** – tipli cümlə quruluşu və tərkibi xarakterik olduğu halda, aşağı sinif nümayəndələrinin danışığı üçün **cycle, greens, ice cream, perfume** sözləri, habelə **They have (got) a lovely home**-cümlə quruluşu və tərkibi səciyyəvidir [22; 6]. Göründüyü kimi, “sadə”, “adi”, ümumişlək sözlər özünün sinfi dialekt indikatoru olması səbəbiylə “adilikdən”, “sədəlikdən” çıxaraq, “Zadəganlıq” konsepti vahidinə çevrilirlər. N.Mitford bu sinfi fərqin yetərincə qabarıq olduğunu, hətta danışan şəxsin “ağzını açmaqla” hansı təbəqə nümayəndəsi olmasının asanlıqla ortaya çıxdığını da vurğulamışdır. *All the same, it is true that one U- speaker recognises another U-speaker almost as soon as he opens his mouth, though U- speaker A may deplore certain lapses in the conversation of U-speaker B* [22; 6].

Göründüyü kimi, ingilis dilinin “Zadəganlıq” konsepti təkcə linqvokulturoloji deyil, eləcə də ciddi sosiolinqvistik şərtlənməyə malikdir.

ƏDƏBİYYAT:

1. Poole S. How to talk posh: a rarely marvellous glossary // The Guardian, 22 Sep 2014, <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2014/sep/22/how-talk-posh-glossary-non-u>
2. Waldie P. Accent-shy Brits anxious to talk ‘posh’ // The Globe and Mail, 30 aprel, 2013 <https://www.theglobeandmail.com/news/world/accent-shy-brits-anxious-to-talk-posh/article11644743/>
3. Charles E.V. "The British Army From Within," London, 1914, <https://books.google.az/books?id=Q85HDwAAQBAJ&pg=PA37&lpg=PA37&dq=%22posh%22+being+a+term+used+to+designate+superior+clothing>
4. Posh <https://www.etymonline.com/word/posh>
5. Posh <https://www.dictionary.com/browse/posh>
6. What is the origin of the word "posh"? <https://www.lexico.com/explore/what-is-the-origin-of-the-word-posh>
7. Staff S. The Etymology of ‘Posh’ <https://www.snopes.com/fact-check/posh/>
8. Does ‘Posh’ Really Come From Ocean Travel? <https://www.merriam-webster.com/words-at-play/posh-history-and-meaning>
9. POSH - Port out, starboard home <https://www.phrases.org.uk/meanings/port-out-starboard-home.html>
10. <https://worldbuilding.stackexchange.com/questions/42019/how-do-i-choose-the-right-name-to-suggest-english-nobility-or-royalty>
11. Received Pronunciation - Speak Posh like the Queen <http://www.stgeorges.co.uk/blog/received-pronunciation-speak-like-the-queen>
12. Talk posh <https://www.ldoceonline.com/dictionary/talk-posh>
13. Ивушкина Т.А. Шлибболеты высших классов в зеркале английской художественной литературы //Современные тенденции в германском языкознании: особенности вербализации смыслов : коллективная монография (под общ. ред. Е.В. Пономаренко) М. : ИИУ МГОУ, 2017. – 354 с. , с.154-222, <https://mgimo.ru/upload/2017/05/sovremennye-tendentsii-v-germanskom-yazykoznanii.pdf>
14. Nobbs M. A Tortured Soul, 2016, 352 pp., <https://books.google.az/books?id=vLuoDAAAQBAJ&pg=PA252&lpg=PA252&dq=They%27re+dead+posh.+from+some&source=bl&ots=mzRZ->
15. Eeles L. A Summer Escape and Strawberry Cake at the Cosy Kettle: : A feel good, laugh out loud romantic comedy 2019, <https://books.google.az/books?id=OkqODwAAQBAJ&pg=PT243&lpg=PT243&dq=asks+Phyllis,+dropping+crumbs+on+Millicent%27s+oatmeal+carpet+as+she+>
16. <https://www.standard.co.uk/go/london/restaurants/pop-out-for-a-posh-curry-7385012.html>
17. <https://designessentials.org.uk/product/im-dead-posh-im-cambridge-bag/>
18. Hoggart R. The Tyranny of Relativism: Culture and Politics in Contemporary English Society (English Edition) <https://books.google.az/books?id=OLx6Zuw147EC&pg=PA199&lpg=PA199&dq=merely+posh&source=bl&ots=VgzZc9Vbv&sig=ACfU3U2gULOQieSqU6vAyj>
19. How to Speak Like the Queen (Received Pronunciation/Posh Accent) <https://www.bloomsbury-international.com/blog/2014/09/19/how-to-speak-like-the-queen-received-pronunciation-posh-accent/>
20. Fox. K. Watching the English: The Hidden Rules of English Behaviour, <https://epdf.pub/watching-the-english-the-hidden-rules-of-english-behavior.html>
21. A U and non-U exchange: In 1956, Alan Ross defined the language that marked a man above or below stairs. Today, can one still tell? // The Independent, 5 June 1994, <https://www.independent.co.uk/voices/a-u-and-non-u-exchange-in-1956-alan-ross-defined-the-language-that-marked-a-man-above-or-below-1420569.html>
22. Mitford N. The English Aristocracy <https://documents.site/the-english-aristocracy.html>
23. <https://www.shortlist.com/news/posh-words-upper-class-etiquette-u-non-u>
24. <https://www.tatler.com/article/nancy-mitford-u-and-non-u-language>
25. Fujii M. Noblesse Oblige Revisited. https://m-repo.lib.meiji.ac.jp/dspace/bitstream/10291/8807/1/kyouyuronshu_107_56.pdf
26. Ross, Alan S. C., Linguistic class-indicators in present-day English, Neuphilologische Mitteilungen (Helsinki), vol. 55(1) (1954), 20–56. <https://ru.scribd.com/doc/39396431/Ross-Alan-1954-Linguistic-Class-Indicators-in-Present-Day-English>
27. Manley J. Tatler Reopens U/Non-U Debate, December 6, 2018, <https://evelynwaughssociety.org/2018/tatler-reopens-u-non-u-debate/>

Açar sözlər: müasir ingilis dili, “Zadəganlıq” konsepti, “kübar danışığı” (to talk posh), linqvokulturologiya və sosiolinqvistika

Ключевые слова: современный английский язык, концепт «Дворянство», «аристократическая речь» (to talk posh), лингвокультурология и социолнгвистика

Keywords: modern English language, the concept of "Nobility," "secular speech" (to talk posh), linguoculturology and sociolinguistics

Xülasə

Məqalədə müasir ingilis dilindəki “Zadəganlıq” konsepti araşdırılır. Məlum olur ki, ingilis dilinin “Zadəganlıq” konsepti təkcə linqvokulturoloji deyil, eləcə də ciddi sosiolinqvistik şərtlənməyə malikdir. Belə ki, XX əsərin 50-ci illərində R.Allan, N.Mirford və başqaları tərəfindən aparılmış fərqləndirməyə görə, müasir ingilis dilinin Britaniya variantında upper class speech və non-upper class speech nitq davranışları əhəmiyyətli dərəcədə qarşılaşdırılır. Bu zaman adi (ümumişlək) sözlər öz semantik yükünə görə deyil, məhz işlənmə mövqeyinə görə, “Zadəganlıq” konseptinə daxil olmaq imkanı qazana bilir.

Резюме

В статье исследуется концепт «Дворянство» в современном английском языке. Оказывается, что концепт английского «Дворянство» имеет не только лингвокультурные, но и серьезные социолингвистические предпосылки. Так, согласно различению, проведенному Р. Алланом, Н. Мирфордом и другими в 50-х годах XX века, британский вариант современного английского языка существенно сравнивает речевое поведение upper class speech и non-upper class speech. При этом обыденные (общеупотребительные) слова могут получить доступ к понятию «Дворянство» не в силу своей семантической нагрузки, а именно по позиции употребления.

Summary

The article investigates the concept of "Nobility" in modern English language. It turns out that the concept of "Nobility" in the English language has a serious sociolinguistic conditionality in addition to a linguocultural conditionality. Thus, according to the distinction made by R. Allan, N. Mirford, and others in the 1950s, the British version of modern English language compares significantly the behavior of upper-class and non-upper-class speech. At the same time, ordinary (commonly used) words can gain access to the concept of "Nobility" not by their semantic load, but precisely by their position of use.

RƏYÇİ: dos. L.Ələkbərova